INSTRUKCJA BHP: PALECIAK (WÓZEK PALETOWY)

instrukcja stanowiskowa (art. 237¹ § 2 Kodeksu pracy, § 41 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP)

Instrukcja nr		**Wersja / zmiana nr**	
Data opracowania		**Obowiązuje od**	

1. Pracodawca, maszyna i stanowisko

Pracodawca *nazwa i adres*			
Maszyna *paleciak: producent, typ (ręczny, elektryczny niskiego podnoszenia, elektryczny z masztem), udźwig z tabliczki, nr UDT, jeśli ma*		**Nr fabryczny lub ewidencyjny**	
Stanowisko *kto obsługuje maszynę*		**Gdzie dostępna instrukcja** *np. przy maszynie, w kontenerze brygady*	

Opracował *imię, nazwisko, funkcja*		**Data i podpis**	
Zatwierdził *pracodawca lub osoba upoważniona*		**Data i podpis**	

☐ instrukcja producenta (DTR) maszyny (typ, wersja)
☐ karta oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska (numer i data)

2. Zagrożenia przy obsłudze

☐ przygniecenie stóp i nóg przez wózek albo ładunek, najechanie na nogę
☐ upadek albo przesunięcie ładunku z wideł, przewrócenie palety
☐ przeciążenie kręgosłupa przy ruszaniu i hamowaniu ładunku
☐ zjazd wózka z pochylni, rampy albo ze skarpy
☐ uderzenie w osoby i przedmioty przy ograniczonej widoczności
☐ przygniecenie dłoni przy układaniu palety i przy dźwigni opuszczania
☐ porażenie prądem albo oparzenie przy ładowaniu akumulatora (wózek elektryczny)

3. Wymagania wobec pracownika i środki ochrony indywidualnej

☐ szkolenie wstępne BHP (instruktaż ogólny i stanowiskowy) i aktualne szkolenie okresowe
☐ aktualne orzeczenie lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na stanowisku
☐ zapoznanie z instrukcją producenta, oceną ryzyka i niniejszą instrukcją
☐ obuwie ochronne z podnoskiem, rękawice ochronne
☐ kamizelka ostrzegawcza przy pracy na drodze ruchu pojazdów
☐ hełm ochronny na placu budowy

4. Czynności przed rozpoczęciem pracy

- ☐ sprawdź rodzaj wózka i udźwig z tabliczki; ręcznego nie obejmuje rozp. o wózkach z napędem silnikowym (§ 1 rozp. Dz.U. 2020 poz. 852)
- ☐ wózek z napędem: zapoznaj się z instrukcją wózka, ryzykiem i instrukcją bezpieczeństwa prac transportowych (§ 5 ust. 1 rozp. Dz.U. 2020 poz. 852)
- ☐ wózek z napędem: sprawdź układ kierowniczy, hamulce, napęd, mechanizm podnoszenia, oświetlenie i sygnalizację; nieprawidłowości odnotuj (§ 7 ust. 1–2)
- ☐ sprawdź koła, widły, dźwignię opuszczania i brak wycieku oleju; niesprawnego wózka nie używaj (§ 7 ust. 3; § 70 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ sprawdź trasę: powierzchnia równa, stabilna i nieśliska (§ 9 ust. 1 rozp. Dz.U. 2018 poz. 1139); drogi dla wózków do 5% (§ 14 pkt 2 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ ustal z przełożonym limit masy ładunku z wózkiem z oceny ryzyka; dla wózków wielokołowych § 21 ust. 1 podaje 450 kg (mężczyźni) i 180 kg (kobiety) przy terenie do 5%
- ☐ sprawdź ładunek: paleta cała, ładunek zabezpieczony i w obrysie wózka (§ 9 rozp. Dz.U. 2020 poz. 852; § 23 ust. 2 rozp. Dz.U. 2018 poz. 1139)
- ☐ wózek elektryczny: sprawdź stan naładowania i przewody akumulatora według instrukcji producenta

5. Zasady bezpiecznej pracy

- ☐ ładunek nie przekracza udźwigu z tabliczki (§ 17 pkt 5 rozp. Dz.U. 2020 poz. 852; § 65 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ siła ruszenia ręcznego wózka: pchanie do 300 N, ciągnięcie do 250 N dla mężczyzn, 120 N i 100 N dla kobiet; przy większej użyj wózka z napędem (§ 14 rozp. Dz.U. 2018 poz. 1139)
- ☐ jedź krokiem, ruszaj i hamuj płynnie, według instrukcji producenta; na pochylni nie puszczaj wózka
- ☐ po pochylniach tymczasowych o kącie ponad 15° nie przetaczaj (§ 12 ust. 1 rozp. Dz.U. 2018 poz. 1139)
- ☐ nie przewoź ręcznie ładunku po terenie o nachyleniu ponad 8% ani dalej niż 200 m (§ 21 ust. 3)
- ☐ nie przewoź ładunku, który zasłania widok; w razie potrzeby poproś osobę pomagającą (§ 23 ust. 2)
- ☐ przed wjazdem do pojazdu samochodowego albo wagonu sprawdź, czy masa wózka z ładunkiem nie przekracza dopuszczalnego obciążenia (§ 12 rozp. Dz.U. 2020 poz. 852)

6. Czynności po zakończeniu pracy

- ☐ opuść widły do najniższego położenia, wózek odstaw na wyznaczone miejsce, poza drogą ruchu
- ☐ wózek elektryczny: wyłącz, wyjmij kluczyk, podłącz do ładowania w miejscu do tego przeznaczonym
- ☐ zgłoś usterki; wózek z uszkodzeniem oznacz i wyłącz z użytku (§ 7 ust. 3 rozp. Dz.U. 2020 poz. 852)

7. Zakazy

- ☐ stanie i jazda na wózku albo na jego widłach, o ile producent nie przystosował wózka do przewożenia osób (§ 10 rozp. Dz.U. 2020 poz. 852)
- ☐ obciążanie ponad udźwig i przewóz ładunku niedostosowanego do wymiarów wideł (§ 17 pkt 1 i 5)
- ☐ jazda po podłożu niestabilnym, śliskim i w miejscach nieoświetlonych, gdy wózek nie ma odpowiednich świateł (§ 17 pkt 4 i 7)
- ☐ przeróbki wózka i demontaż urządzeń ochronnych (§ 3 ust. 2)
- ☐ praca niesprawnym wózkiem (§ 7 ust. 3)
- ☐ przewóz przez drzwi i korytarze zbyt wąskie dla ładunku (§ 8 ust. 2 rozp. Dz.U. 2018 poz. 1139)

8. Sytuacje awaryjne

Pracownik niezwłocznie zawiadamia przełożonego o zauważonym wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia i ostrzega współpracowników oraz inne osoby w rejonie zagrożenia (art. 211 pkt 6 Kodeksu pracy). Przy bezpośrednim zagrożeniu dla zdrowia lub życia pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, a jeśli to nie usuwa zagrożenia, oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając niezwłocznie przełożonego (art. 210 § 1 i 2 Kodeksu pracy).

Sytuacja	Co robi pracownik
Przewrócenie palety albo ładunku	
Przygniecenie stopy lub dłoni	
Zjazd wózka z pochylni	
Uraz kręgosłupa przy ruszaniu ładunku	

Numer alarmowy		**Przełożony** *imię, nazwisko, telefon*	
Osoba udzielająca pierwszej pomocy *imię, nazwisko, telefon*		**Apteczka, gaśnica, wyłącznik zasilania** *gdzie są*	

9. Zmiany instrukcji

Data	Zakres zmiany i przyczyna	Kto zmienił	Podpis

10. Potwierdzenie zapoznania z instrukcją

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wersja instrukcji	Data	Podpis
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Pracodawca wydaje szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące BHP na stanowiskach pracy (art. 237^4 § 2 Kodeksu pracy), a pracownik potwierdza w postaci papierowej lub elektronicznej zapoznanie się z przepisami i zasadami BHP (art. 237^4 § 3). Instrukcje dotyczące obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych pracodawca udostępnia pracownikom do stałego korzystania; powinny w sposób zrozumiały wskazywać czynności przed rozpoczęciem pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy, czynności po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych (§ 41 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP). Treść techniczną dostosuj do instrukcji producenta i oceny ryzyka zawodowego. Paleciak: § 1–10, 12 i 17 rozporządzenia z 15 grudnia 2017 r. (t.j. Dz.U. 2020 poz. 852); § 1 pkt 6 lit. l rozporządzenia Rady Ministrów (Dz.U. 2012 poz. 1468); § 2 pkt 3, § 5, § 6 ust. 2, § 8, 9, 12, 14, 21 i 23 rozporządzenia w sprawie BHP przy ręcznych pracach transportowych (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1139); § 14, 15, 65 i 70 rozporządzenia w sprawie BHP podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401). Rozporządzenie o ręcznych pracach transportowych nie wymienia wózka paletowego z nazwy: limit masy z § 21 ust. 1 jest punktem wyjścia do oceny ryzyka.